

13de vergadering

Woensdag 13 december 2000

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 45 leden, te weten:

Baarda, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Van Bruchem, Dees, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Gennip, Hofstede, Holdijk, Jurgens, Ketting, Kohnstamm, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Lycklama à Nijeholt, Pitstra, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Rosenthal, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuyer, Stevens, Tan, Timmerman-Buck, Ter Veld, De Vries, Walsma, Witteveen, Woldring, De Wolff, Wolfson en Wöltgens,

en de heer Korthals, minister van Justitie.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhinderd van de leden:

Platvoet, Werner, Van Thijn, Ginjaar, Kneppers-Heijnert, Luijten, De Beer, Schuurman, Veling en Van Heukelum, wegens bezigheden elders;

Van Eekelen, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Wet op de rechterlijke**

organisatie en het voorstel voor een Penitentiaire beginselenwet (strafrechtelijke opvang verslaafden) (26023).

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Van de Beeten, die zijn maidenspeech houdt.

□

De heer **Van de Beeten** (CDA): Voorzitter! Op de kop af een maand geleden heeft de minister in Rotterdam de nieuwe stadsgevangenis geopend. Deze is bestemd voor de strafrechtelijke opvang van verslaafden. Dat is gepaard gegaan met – zo luidt de kop van het Algemeen Dagblad –: Een feestje in de gevangenis. Ik lees een passage uit het verslag daarvan voor, omdat dit wel aardig is: “De genodigden zijn inmiddels in een open ruimte aangekomen, met twee verdiepingen cellenblokken. Twee dames prijzen de heel mooie blauwgrijze kleurschakeringen. De zaal is versierd met ballonnen en er staan borreltafels met groen-gekleurde champagne. Een kwartet speelt vrolijke muziek.” Is het niet wat surrealistisch een receptie te geven in een ruimte die voor gevangenen is bedoeld? “Och, het is maar hoe je het bekijkt”, vindt projectleider Scholten: “Of het nu een supermarkt, een bejaardentehuis of een gevangenis is, als de bouw af is, dan viert men altijd een feestje.” Zou de heer Scholten vandaag in deze zaal zijn en dit debat bijwonen, dan zou hij dat waarschijnlijk ook een beetje surrealistisch vinden. Wij spreken vandaag over het creëren van een wettelijke grondslag voor een stadsgevangenis die al is

geopend. Aannemen of verwerpen, de gevangenis is er al.

Dat surrealistische beeld rijst ook op uit de stukken. Het gaat om hoogactieve daders, die echter inactief zijn, want ze hebben geen werk. Het gaat om plegers van zogenaamde “kleine” criminaliteit, maar als er voor de derde keer in je auto of zelfs in je huis is ingebroken, dan wil je als burger die kwalificatie “kleine” niet meer horen. Het voorstel leidt tot een gedwongen opname, maar er mag geen dwangbehandeling plaatsvinden. Het is een maatregel, maar in het eerste deel ervan heeft de verslaafde wel te maken met een met een gevangenisstraf vergelijkbaar regime. Het is geen straf, maar een maatregel. Werkt de maatregel niet, dan wordt het toch een straf. De maatregel kan tussentijds worden beëindigd, bijvoorbeeld als de verslaafde zich niet laat motiveren, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling, want dan wordt die onwil beloond. De maatregel kan tussentijds worden beëindigd, ook als het om andere redenen niet lukt de verslaafde te motiveren, maar dat is ook niet de bedoeling, want dan staat zo’n verslaafde weer op straat. Dat is tekenend voor dit voorstel. Het is een hybride voorstel.

Het CDA wil graag dat voor deze groep verslaafden een maatregel als die welke nu voorligt, wordt gerealiseerd. Echter, het hybride karakter ervan leidt tot een aantal ernstige bedenkingen. Ik denk daarbij aan het gelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, het ultimum-remediumkarakter van de maatregel, het karakter van de beslissing van de rechter over oplegging en later over beëindiging van de maatregel en de rechtspositie van de verslaafde. Allereerst enkele

Van de Beeten

opmerkingen en vragen van feitelijke aard.

De opvang bestaat uit drie fasen. Fase 1 duurt zes tot negen maanden. Daarna valt de beslissing over de overgang naar fase 2. Fase 1 is bedoeld voor motivatie. Fase 2 is bedoeld voor een eerste verkenning van de buitenwereld, met het oog op resocialisatie. Fase 3 is bedoeld voor begeleid zelfstandig wonen. De maatregel wordt voor maximaal twee jaar opgelegd. Mijn vraag is of het – gezien de zorgvuldige opbouw van het opvangprogramma en de tijd die nodig is voor vooral fase 1, de motivatie, en in iets mindere mate fase 2 – denkbaar is dat de maatregel wordt opgelegd voor aanzienlijk minder dan twee jaar, bijvoorbeeld 9, 12 of 15 maanden? Kan de minister casusposities schetsen waarin zo'n beperkte duur aan de orde is?

Indien de verslaafde niet te motiveren is of in het geheel niet aan het aangeboden programma van fase 1 deelneemt, dan wordt deze geplaatst in unit 4, een afdeling die gescheiden moet worden gehouden van de overige SOV'ers in fase 1. Ook in unit 4 zal worden geprobeerd de daar geplaatsten alsnog te motiveren. Hoe realistisch is dat? Stel dat een verslaafde na vijf maanden in fase 1 te hebben meegedraaid, afhaakt en in unit 4 wordt geplaatst. Daarin verblijft hij vervolgens zes maanden. Dan is hij opnieuw voldoende gemotiveerd. Zelfs als de maximale duur van 24 maanden is opgelegd, dan blijven er nog maar 13 maanden over voor het afronden van het programma. Hoe waarschijnlijk is dat? Is de minister het met mij eens dat, vanwege die onwaarschijnlijkheid, plaatsing in unit 4 in de praktijk zal uitlopen op een definitief verblijf aldaar voor de rest van de opgelegde periode, in mijn voorbeeld 19 maanden? Op een vraag in het plenaire debat in de Tweede Kamer heeft de minister geantwoord dat unit 4 voor de daar verblijvenden een sober penitentiair regime zal opleveren, dus vergelijkbaar met de gewone gevangenisstraf. Is de minister het met mij eens dat de afhakers in fase 1 vervolgens in feite gewoon een gevangenisstraf van, in casu, 19 maanden uitzitten?

Ik kom bij het gelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel. De maatregel wordt wel toegepast voor mannen, maar niet voor vrouwen. De CDA-fractie hecht aan een objectieverbaar criterium voor dit onder-

scheid. Kan de minister uiteenzetten welk objectief criterium aan het onderscheid ten grondslag ligt? Is hij bereid te bevorderen dat die objectieve grondslag ten aanzien van dit onderscheid wordt vermeld in de richtlijn voor het OM die in voorbereiding is?

Het gelijkheidsbeginsel speelt ook een rol in verband met de geografische verdeling. Vooralsnog zullen vooral verslaafde hoogactieve daders die in SOV-gemeenten wonen of er strafbare feiten plegen, een maatregel opgelegd kunnen krijgen. Anderen zullen elders worden afgestraft, bijvoorbeeld met drie maanden cel. Een SOV'er zit in fase 1 feitelijk ook in een met een gevangenisstraf vergelijkbaar regime. Dat geldt zeker voor de SOV'er die in unit 4 belandt; mogelijk zelfs voor 19 maanden. Hierin ligt tevens besloten dat lopende de tenuitvoerlegging van de maatregel de zwaarte van de strafrechtelijke sanctie, zeker in de unit 4-gevallen, steeds minder in verhouding staat tot de ernst van de delicten die aan de oplegging ten grondslag lagen. Ziet de minister hier geen ernstige spanning met het gelijkheidsbeginsel?

Dan kom ik op het alcoholmisbruik en de delicten in het verkeer en in de geweldssfeer. Het ontbreken van in bepaalde stadswijken geconcentreerde overlast als dat van drugsverslaafden is voor de CDA-fractie niet doorslaggevend. De minister heeft in de Tweede Kamer een vage toezegging gedaan over een onderzoek naar de betekenis van een dergelijke maatregel voor alcoholverslaafden. Er is in de Tweede Kamer in die zin ook gesproken over gokverslaafden. Is de minister bereid een concretere toezegging op dit punt te doen? In de commentaren op de nota Sancties in perspectief is erop gewezen dat hierbij ook moeten worden betrokken maatregelen met het oog op de analyse en de schets van het toekomstperspectief. In de discussie over deze nota en het vervolg daarop zou het goed zijn de mogelijkheid van strafrechtelijke opvang van anderen dan drugsverslaafden nader te bekijken. Er is voorzien in een eerste evaluatie van de strafrechtelijke opvang van verslaafden na drie jaar, maar het moet mogelijk zijn al wat eerder te komen tot een onderzoek naar alcoholmisbruikers.

Dan de kwestie van het ultimatum remedium. In de Tweede Kamer is

een motie van de heer Dittrich en anderen aangenomen, waarin uitdrukkelijk is vastgelegd dat deze maatregel moet worden beschouwd als een ultimatum remedium. Het is de bedoeling een en ander vast te leggen in een richtlijn voor het OM ten behoeve van het rekwireerbeleid. Het motief van de motie was vast te leggen dat het middel van de strafrechtelijke opvang van verslaafden niet mag verworden tot een middel om overlast veroorzakende lieden van de straat te houden.

In de nadere memorie van antwoord schrijft de minister dat het amendement-Apostolou verworpen is, omdat de Tweede Kamer er geen behoefte aan zou hebben het ultimatum-remediumkarakter vast te leggen. Ik constateer dat dit niet juist is, want het amendement is ingetrokken, niet omdat de Tweede Kamer geen behoefte had aan de strekking van het amendement, maar omdat dit al tot uitdrukking was gebracht in de motie van de heer Dittrich. Daarin zag de Tweede Kamer kennelijk in meerderheid voldoende waarborg dat het ultimatum-remediumkarakter van de maatregel door het OM ook in het rekwireerbeleid tot uitdrukking zou worden gebracht.

De minister merkte in de nadere memorie van antwoord al op dat plaatsing in de SOV ook mogelijk is, indien de verslaafde aangeboden kansen, zoals het drangtraject, niet aangrijpt, omdat "hij daartoe niet in staat is". Deze passages in de nadere memorie van antwoord wekken de indruk dat de SOV in de visie van de minister niet pas wordt opgelegd, nadat alle andere middelen zijn uitgeput. Zou de minister zijn visie op dit punt nog eens uiteen willen zetten? Zou hij daarbij ook de richtlijn voor het OM willen betrekken? Wil hij in dat kader ook de vraag beantwoorden of de richtlijn conform de motie-Dittrich wordt of conform de nadere memorie van antwoord?

In verband met de in de stukken beklemdoende opklimmende reeks van interventies met de SOV als laatste halte heb ik nog een vraag over artikel 38p over de voorwaardelijke veroordeling. Conform artikel 38m, lid 1, sub 4, is een voorwaarde voor oplegging dat het gevaar voor personen of goederen oplegging van de maatregel eist. Desalniettemin is voorwaardelijke oplegging mogelijk. Dat is dus een contradictio in

Van de Beeten

terminis. Is de minister dit met mij eens? Hoe ziet hij de plaats van een voorwaardelijke veroordeling op de escalatieladder?

Dan kom ik op het karakter van de beslissing over oplegging en beëindiging. Gelet op het doel en de opzet van de SOV zal de rechter deze maatregel niet opleggen als hem voor ogen staat dat de betrokkene via een snelle opname in unit 4 voor de rest van de opgelegde duur in een gevangenisituatie verblijft. Hem zal voor ogen staan een poging om de betrokkene af te helpen van zijn verslaving en te komen tot resocialisatie. Niettemin kan een rechterlijke beslissing die het karakter heeft van een maatregel die tenminste mede om bestwil van de verdachte wordt opgelegd, leiden tot een soort mandaat aan de uitvoerende macht om de betrokkene 24 maanden van de straat te houden. Hoe beoordeelt de minister het karakter van de beslissing van de rechter? Legt deze een vrijheidsstraf op? Is het een maatregel met het mandaat deze om te zetten in een vrijheidsstraf? Is het een vrijheidsstraf met een executie-modaliteit die als maatregel kan worden gekwalificeerd? Is de minister niet bang dat de rechter wel eens zou kunnen terugschrikken voor het risico van 24 maanden fase 1, respectievelijk unit 4 en dan weigert de maatregel op te leggen? Gaarne verneemt de CDA-fractie de visie van de minister op deze vragen.

Een vergelijkbaar probleem dient zich aan bij beëindiging van de maatregel. De minister kan daartoe besluiten op voorstel van de inrichtingsdirectie. De rechter kan dan doen op vordering van de officier van justitie, na een voorstel van de directie, dan wel van de veroordeelde zelf. De inrichtingsdirectie kan verschillende motieven hebben voor het voorstel. Zij kan stellen dat betrokkene zo snel de goede kant op gaat dat de dwang van een maatregel niet meer nodig is. Dat is tamelijk onwaarschijnlijk. Er kan ook worden gesteld dat betrokkene al zo vaak is teruggevallen in fase 1 of fase 2 dat het effectief voltooien van het programma niet meer aan de orde is en dat hij dus de plaats inneemt van een andere, mogelijk succesvollere verslaafde. Dat is al heel wat waarschijnlijker. De directie kan ook stellen dat betrokkene nooit uit fase 1 is gekomen en dat hij permanent in unit 4 zit, dat hij de boel daar verziekt en dat hij een

plaats inneemt waar anders bij wijze van sanctie een SOV'er uit fase 2 een tijdje zou kunnen zitten. Dat is ook waarschijnlijk. Wat voor afweging is hier dan aan de orde? In het plenaire debat in de Tweede Kamer is gesteld, ook door de minister, dat een SOV'er niet mag worden beloond worden voor zijn gedrag. Wordt het dan geen capaciteitsvraagstuk? Bij capaciteitsdruk in unit 4 of fase 2 wordt een perspectiefloze SOV'er wel naar huis gestuurd. Is er geen capaciteitsdruk, dan blijft hij in unit 4 tot de opgelegde duur is verstreken. Acht de minister dit denkbaar? Hoe beoordeelt hij dan de toepassing van het gelijkheidsbeginsel?

Vraagt de veroordeelde SOV'er zelf de rechter om beëindiging, dan zal dat zijn in fase 1, omdat hij het programma te zwaar vindt. Dat is een zeer waarschijnlijke veronderstelling. De gegevens over uitval in het drangproject in juist de eerste weken bevestigen dit. Het ligt voor de hand dat de rechter een verzoek om beëindiging zal afwijzen. Fase 1 is immers bedoeld om de SOV'er onder dwang te motiveren. Dat moet gebeuren onder de dwang van de opsluiting. Zo wordt hij met aandrang gemotiveerd voor het resocialisatieprogramma. Als dat echter niet lukt, als de SOV'er al tien maanden zit, terwijl hij verblijft in unit 4, dan doen zich dezelfde vragen voor als in de situatie dat het initiatief van de directie of de officier van justitie is uitgegaan (gedrag van de verslaafde; capaciteit in unit 4; al dan niet perspectiefloos?). Onderschrijft de minister deze analyse van de besluitvorming die zich aan de rechter opdringt als een SOV'er zelf naar de rechter gaat?

Er is ook nog een spiegelbeeld als het gaat om de beëindigingsvraag. De veroordeelde, die zonder de strafrechtelijke maatregel zes maanden gevangenisstraf zou hebben gekregen, appelleert en vraagt cassatie. Uiteindelijk verliest hij deze procedures. Hij wordt opgenomen. Inmiddels zijn wij anderhalf tot twee jaar verder, nadat de feiten zijn gepleegd. De man stapt naar de rechter toe om te proberen onder de maatregel uit te komen. De directie constateert dat de man een hele tijd uit het circuit is geweest, dat hij geen hulp heeft gehad en dat hij niet meer te motiveren is. De vraag is dan waarom deze verslaafde nog in de instelling moet worden

opgenomen. Er komt vervolgens een advies om een en ander te beëindigen. De rechter beëindigt de maatregel na zes weken, op advies van de directie. De consequentie ervan is, dat de SOV'er die zonder de strafrechtelijke maatregel zes maanden gevangenisstraf zou hebben gekregen, er zonder enige straf van afkomt en dus naar huis kan gaan.

Dan kom ik op de rechtspositie van de verslaafde veroordeelde. De SOV'er kan op grond van artikel 38s de rechter eenmaal vragen om beëindiging. Het ligt voor de hand dat dit gebeurt in fase 1. De verwachting is dat dit verzoek wordt afgewezen, juist omdat de motivatie nog geen kans heeft gehad. Daarna heeft betrokkene geen toegang meer tot de rechter, maar is het wel in overeenstemming met het karakter van de maatregel om betrokkene voor de rest van de opgelegde duur de toegang tot de rechter te onthouden? Na bijvoorbeeld een terugval in fase 2, waarbij betrokkene in unit 4 belandt, kan deze er behoefte aan hebben, en een heel redelijk belang, om precies dan voor de tweede maal de rechter om beëindiging te vragen. Als de SOV'er de mogelijkheid van een tweede gang naar de rechter wordt onthouden, dan ontstaat de indruk dat het er bij de verdere executie van de maatregel toch vooral om gaat betrokkene van de straat te houden. Ik verzoek de minister zijn zienswijze hierop te geven.

Een ander aspect betreft artikel 5 van het EVRM in relatie tot het Winterwerp-arrest. Het ging daarbij om een opname in een psychiatrisch ziekenhuis krachtens de voorganger van de Wet BOPZ. Het Hof in Straatburg heeft toen onder meer het volgende overwogen: "The very nature of the deprivation of liberty under consideration would appeal to require a review of lawfulness to be available at reasonable intervals." Wat "reasonable intervals" zijn, heeft het Hof toen niet uitgemaakt. In het geval van Winterwerp volgde, na afwijzing van een eerder verzoek door de rechter in december 1969, in april 1971 de eerste weigering van de officier van Justitie om een nieuw verzoek voor te leggen aan de rechter. Hier was dus sprake van een interval van anderhalf jaar. Nu gaat het hier niet om een maatregel krachtens de Wet BOPZ. Het gaat om een strafrechtelijke maatregel, maar

Van de Beeten

niettemin een overheidsreactie met het karakter van een maatregel. In artikel 37 van het Wetboek van Strafrecht is de mogelijkheid voorzien van een strafrechtelijke plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis. Dat gebeurt voor maximaal 1 jaar. Op grond van artikel 51 van de Wet BOPZ zijn verscheidene artikelen ook van toepassing op een patiënt die via de strafrechtelijke maatregel is geplaatst. Eén van die op overeenkomstige wijze van toepassing verklaarde artikelen is artikel 49, lid 6, van de Wet BOPZ. Deze vermeldt als interval in de zin van het Winterwerp-arrest een periode van vier maanden. De officier van justitie hoeft een verzoek om beëindiging van de opname niet door te geleiden aan de rechter, indien het om materieel hetzelfde verzoek gaat dat al binnen die periode van vier maanden is ingediend. Hier geldt een wachttijd van vier maanden voor de geplaatste om een nieuw verzoek tot beëindiging te doen aan de rechter. Hij heeft dus elke vier maanden toegang tot de rechter. Bij de SOV is dat gedurende een periode van 24 maanden slechts één keer. Geen wachttijdregeling dus. Tegen deze achtergrond acht ik het bepaald niet uitgesloten dat een SOV'er die in maand twee van de opgelegde duur neen op het rekest heeft gekregen en in maand negen opnieuw naar de rechter wil, zich op artikel 5 EVRM en op het Winterwerp-arrest kan beroepen. Hoe beoordeelt de minister dit punt?

Artikel 5 van het EVRM en het Winterwerp-arrest vereisen een beargumenteerde relatie tussen de wachttijd bij toegang tot de rechter en de aard van de maatregel. In de visie van mijn fractie had het voor de hand gelegen in artikel 38s, gelet op de voor fase 1 voorziene tijdsduur voor de motivatie, te kiezen voor een wachttijdconstructie met een wachttijd van negen maanden. Kan de minister de redenen noemen die hem aanleiding gaven om de SOV'er slechts één keer toegang tot de rechter te verlenen? Is destijds ook overwogen te werken met een wachttijd, naar analogie van de strafrechtelijke plaatsing in artikel 37 van het Wetboek van Strafrecht? Welke redenen zag de minister om dat niet te doen?

Een ander aspect van artikel 38s betreft de vraag of de minister heeft overwogen de rechter de bevoegd-

heid te geven een keuze te maken uit meer opties dan enkel voortzetting of beëindiging van de plaatsing in de SOV. Ik denk daarbij aan plaatsing in een andere penitentiaire inrichting. Ook valt te denken aan een zekere vrijheid voor de rechter om de duur van die plaatsing elders te bepalen. Wat zou erop tegen zijn, indien de rechter bij gelegenheid van die nadere beslissing ook de ernst van gepleegde feiten en de duur van een eventueel voorlopige hechtenis in aanmerking zou mogen nemen? Graag vernemen wij de visie van de minister op dit punt.

Voorzitter! Ik rond af. Bezien in de totale systematiek van bemoeizorg in de wet ziet mijn fractie op zichzelf geen principiële bezwaren tegen de voorgestelde SOV. Het past in de oplopende schaal van ouderlijk gezag/voogdij en jeugdzorg bij minderjarigen, via mentoraat bij meerderjarigen, onder bewindstelling van het vermogen van natuurlijke personen, ondercuratelestelling, opname in een psychiatrisch ziekenhuis, al dan niet strafrechtelijk, en TBS, al dan niet met dwangverpleging. Ook qua terminologie sluit het wetsvoorstel aan bij de systematiek van het bestaande artikel 37 Wetboek van Strafrecht inzake de strafrechtelijke maatregel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis.

De CDA-fractie is voorstander van dit strafrechtelijke experiment. Zij onderschrijft doel en middel. Het probleem zit in de uitwerking ervan. Daartegen bestaan bezwaren van gewichtige aard. Daarmee samenhangend bestaan bij mijn fractie grote twijfels over de feitelijke en juridische houdbaarheid. Mede door het hybride karakter van de maatregel kent het wetsvoorstel een aantal intrinsieke zwakheden. Die culminerend in artikel 38s. De in dit artikel neergelegde regeling is zo gebrekkig dat het door ons gewenste succes van het experiment al op voorhand wordt bedreigd. Het wordt van buitenaf bedreigd door een beroep op artikel 5 EVRM en het Winterwerp-arrest, van binnenuit door de onduidelijkheid over de positie van langdurige unit 4-bewoners bij het te voeren executiebeleid en in de te verwachten rechterlijke beslissingen. In dat artikel culmineert zo het gebrek aan evenwicht tussen de gerechtvaardigde belangen van de samenleving en haar leden enerzijds en de

belangen van, respectievelijk de zorg voor de verslaafde verdachten anderzijds.

Mijn fractie hoopt dat de minister de bezwaren en zorgen over de houdbaarheid van de maatregel alsnog kan wegnemen en haar het vertrouwen kan geven dat de maatregel op een evenwichtige wijze zal worden gehanteerd.

De **voorzitter**: Toen de heer Van de Beeten als nieuw Kamerlid zijn opwachting bij mij kwam maken, stelde hij zichzelf voor, met een zeker gevoel voor relativiteit of zelfspot – dat laat ik in het midden – als advocaat uit de Achterhoek. Dat geeft twee elementen aan die van belang zijn. Het ene is advocaat. Men zal van mij weten dat ik altijd waarde heb gehecht aan de aanwezigheid van praktijkjuristen in de Eerste Kamer. Ik geloof dat het nuttig is dat praktijkjuristen ook hun licht laten schijnen over de wetgeving die hier aan de orde is. Wie daaraan mocht twijfelen, die heeft zich vanochtend misschien nog laten overtuigen door het betoog van de heer Van de Beeten zelf.

Het tweede element is: afkomstig uit een grensregio. Kijken wij naar het curriculum van de heer Van de Beeten, dan blijkt dat hij behalve een gepassioneerd praktijkjurist ook een gepassioneerd Europeaan is. Gedurende vele jaren en zelfs al vanaf jeugdige leeftijd is hij lid van het hoofdbestuur van de Europese beweging. Ik had willen zeggen: vanochtend hebben wij van het ene aspect kennis kunnen nemen door zijn eerste optreden in het openbare debat in deze Kamer over een onderwerp van wetgeving van het ministerie van Justitie. Tot nog toe was het zo dat wij in de commissies Europese samenwerkingsorganisaties en de Bijzondere commissie JBZ al hadden geplukt van de vruchten van zijn Europese invalshoek. Maar zowaar, ook in dit eerste optreden kwam het EVRM ook nog aan de orde. Ik ben buitengewoon benieuwd of de opmerkingen die hij daarover heeft gemaakt aanleiding zullen zijn voor een verdere gedegen discussie.

Ik wens de heer Van de Beeten geluk met zijn eerste optreden tijdens de openbare beraadslagingen in deze Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.